

♣ TORSTEN SVENDSEN (L)
Certificeret Dansk BOLI/Gadvokat
BRIAN HEBEL ANDERSEN (H)
♣ LOTTE HEBEL ANDERSEN (H)
Certificeret Dansk BOLI/Gadvokat
STEN CORFIX JENSEN (H)
ANNE FRIIS REFSGAARD
MORTEN J.K. GROOT

Folketinget
Rigsdagsgården
1240 København K

21. april 2016
J.nr. 31144-24

Att.: Energi-, Forsynings- og Klimaudvalget

Sekretær: Marianne Lund
Direkte tlf. 57 66 03 41
ml@advokatfirmaet-svendsen.dk

Sendt pr. mail: efk@ft.dk

Vedr.: Deputationsbesøg 12. maj 2016 - Opførelse af kystnære vindmøller i Jammerland Bugt under "åben-dør"

Nærværende henvendelse vedrører aktuelt projekt om opførelse af op til 80 kystnære havvindmøller i Jammerland Bugt. Projektet er omfattet af "åben-dør"-ordningen, og er potentielt større end nogen af de offentligt udbudte projekter. Projektet møder massiv lokal modstand fra Kalundborg Kommune og lokale borgere. Jeg er advokat for 23 grundejerforeninger (bilag 1) med 1344 ejendomme, alle ved Jammerland Bugt og 111 private ejendomsjere (bilag 2) primært beliggende på Asnæs. Henvendelsen sker i samarbejde med Foreningen "Beskyt Jammerland Bugt", hvor 5263 borgere har tilkendegivet sin modstand.

Der har i nærværende sag senest været afholdt deputationsbesøg den 13. august 2015.

I forbindelse med tidligere deputationsbesøg hos udvalget og ved senere udtalelser fra minister og medlemmer af Folketinget, er overfor os tilkendegivet, at åben-dør-reglerne ikke anvendes som forudsat. Særligt er tilkendegivet, at reglerne ikke sikrer hensyntagen til lokal opbakning, borgernes demokratiske rettigheder og politisk indflydelse. Derfor har ministeren taget initiativ til ændring af reglerne således, at afgørelse i sagerne ikke længere skal træffes af Energistyrelsen, men af ministeren, ligesom en sag skal forelægges udvalget inden der træffes afgørelse, såfremt kommunerne ikke støtter projekterne. Lovændringerne forventes at træde i kraft den 1. januar 2017 og kommer ikke til at omfatte aktuelt projekt i Jammerland Bugt.

På baggrund af ministerens seneste udtalelser synes ministeren at forudsætte følgende:

- Ministeren kan ikke udøve indflydelse overfor Energistyrelsen.

- Energistyrelsen skal blot træffe afgørelse vedrørende Jammerland Bugt uden politisk indflydelse, selv om der er politisk flertal for netop at ændre regler, således at politisk indflydelse sikres. Kalundborg Kommune får ikke særlig indflydelse, selvom der er politisk flertal for netop at ændre reglerne, således at kommunerne sikres indflydelse.
- Staten risikerer et erstatningskrav fra projektudvikler på grund af udstedt forundersøgelsestilladelse, såfremt der ikke gives etableringstilladelse, hvis VVM-rapport godkendes af Energistyrelsen.

Ovennævnte forudsætninger er klart forkerte. Til dokumentation herfor, er indhentet vedlagte ”Responsum vedrørende retten til etableringstilladelse i forlængelse af forundersøgelsestilladelse”, udarbejdet af professor cand.jur. og p.hd. Bent Ole Gram Mortensen. Professor Bent Ole Gram Mortensen er en af de få specialister på området. Af responsum fremgår følgende:

- Ministeren kan altid tilbagekalde delegation til Energistyrelsen, jfr. responsum, afsnit 7, hvor følgende anføres:

”Efter VE-lovens bestemmelser er det klima-, energi- og bygningsministeren, der meddeler tilladelse til såvel forundersøgelse, etablering som idrifttagning. Det følger af VE-lovens § 70, at ministeren ”kan bemyndige en under ministeriet oprettet institution eller anden myndighed til at udøve de beføjelser, der i denne lov er tillagt ministeren”. Der er tale om en meget bred delegationsbeføjelse, som ved en delegationsbekendtgørelse overlader afgørelseskompetencen til bl.a. tilladelser til havvindmøller til Energistyrelsen. Energistyrelsens beføjelser hviler således udelukket på delegation fra ministeren. Ministerens delegation er udtryk for såkaldt ekstern delegation. Denne vil ministeren altid selv kunne tilbagekalde. Ministeren bevarer stadig efter delegationen over-/underordningsbeføjelser og dermed en instruktionsbeføjelse over for Energistyrelsen”.

Vi mener, at Ministeren skal tilbagekalde delegation til Energistyrelsen og selv træffe afgørelse i sagen.

- Ministeren bevarer efter delegation over-/underordningsbeføjelser og dermed instruktionsbeføjelser overfor Energistyrelsen, jfr. ovenfor.
- Ministeren kan lovligt meddele Energistyrelsen, hvilke samfundsmæssige interesser der skal tages hensyn til, jfr. responsum, afsnit 7, hvori anføres følgende:

”I delegationen til Energistyrelsen er der ikke sket nogen indskrænkninger i, hvilke hensyn Energistyrelsen kan lægge vægt på. I og med, at ministeren selv kan vægte forskellige lovlige og saglige hensyn, vil ministeren også i forbindelse med ekstern delegation i kraft af instruktionsbeføjelsen kunne fastlægge rammer for, hvilke lovlige og saglige hensyn der skal vægtes. Dermed kan ministeren meddele Energistyrelsen, hvilke samfundsmæssige interesser, der generelt skal tages hensyn til, så længe disse blot er

lovlige”.

- Energistyrelsen kan tillægge almene samfundsmæssige interesser afgørende betydning, blot interesserne ikke er usaglige. Således kan forligspartiernes forudsætning om sikring af lokal opbakning også gælde for aktuelt projekt i Jammerland Bugt. Se responsum, afsnit 6.2. Andre samfundsmæssige hensyn som f.eks. erhverv, turisme, visuel påvirkning og støj i det konkrete landskab/område, kan også tillægges betydning. Se responsum, afsnit 1. svar spørgsmål 2 og 3.

Vi mener, at Ministeren ikke blot skal instruere Energistyrelsen om, hvilke hensyn der skal tillægges betydning. Ministeren bør tilbagekalde delegationen, og derved sikre at forligspartiernes forudsætninger opfyldes. Samtidigt bør sagen behandles i udvalget, og ministeren bør forholde sig til udvalgets henstillinger. Det giver nugældende regler mulighed for.

- Forundersøgelsestilladelse giver ikke ret til etableringstilladelse uanset om VVM-rapport godkendes af Energistyrelsen. Se responsum, afsnit 1 og afsnit 5.2., hvori bl.a. anføres følgende:

”Derimod indeholder VE-lovens § 24 ikke en automatik mellem forundersøgelsestilladelse og etableringstilladelse. Der er således ikke indbygget noget tilsagn om en senere etableringstilladelse. Det ligger netop i systemet med den forundersøgelsestilladelse, at der ikke kan være en automatik til en eksklusiv licens til etablering men kun en forrang (først til mølle)”.

Endvidere responsum, afsnit 5.2.:

”En ubetinget ret til etableringstilladelse kan på forhånd afvises, allerede fordi lovteksten opstiller et kriterium om ”den fornødne tekniske og finansielle kapacitet”. Der vil givet også kunne findes andre saglige hensyn, der ikke har været en del af forundersøgelserapporten”.

- Forundersøgelsestilladelse giver modtager af tilladelsen første ret til etablering af vindmøllepark hvis der gives tilladelse til opførelse af parken på den givne lokalitet. Modtager skal således ikke konkurrere med andre udviklere/projekter. Se responsum, afsnit 5.3.:

”Den berettigede forventning består i at have første ret til en eventuel etablerings- og elproduktionstilladelse, jfr. i øvrigt ovenfor under afsnit 3.3”.

- Projektudvikler har ikke i henhold til gældende lovgivning eller forundersøgelsestilladelsen haft en forventning om krav på etableringstilladelse ved godkendt VVM-rapport, jfr. responsum, afsnit 5.3. Projektudvikler har berettiget kunne forudsætte, at have før-

steret til etablering af vindmøllepark hvis vindmølleparken skal etableres. Staten kan derfor uden risiko for ansvar nægte etableringstilladelse.

Såfremt den politiske holdning er, at vindmøller ikke bør opsættes i Jammerland Bugt, kan etableringstilladelse altså nægtes i henhold til nugældende regler.

Udvalget anmodes om, at gøre sin indflydelse gældende i Folketinget og overfor ministeren. Som anført kan og bør Ministeren tilbagekalde delegation til Energistyrelsen og selv træffe afgørelse. Derved gives mulighed for, at udvalget kan få indflydelse. I øvrigt helt som det vil være tilfældet i henhold til kommende nye lovregler, når kommunen er modstander af projekt. Følgende argumenter anføres for at førnævnte bør ske:

- Kalundborg Kommune har kontinuerligt siden 2012 fastholdt, at kommunen ikke ønsker havvindmøllepark placeret i Jammerland Bugt. Således har Kalundborg Kommune afgivet høringssvar i forbindelse med forundersøgelsestilladelse og således er Kalundborg Kommune blevet gengivet løbende i pressen. Kalundborg Kommunes holdning var direkte årsag til, at Jammerland Bugt blev udtaget ved regeringens aftale den 27. november 2012 med Venstre, Dansk Folkeparti, Enhedslisten og Det Konservative Folkeparti! Etablering af cirka 500 MW kystnære havvindmøller frem til 2020 var en del af den energipolitiske aftale fra 2012. De 500 MW er senere reduceret til 350 MW i vækstpakken. Det fremgår, at etableringen skal ske på 6 udbudte områder. Jammerland Bugt er ikke blandt de 6 udpegede områder. Forinden udpegningen af de 6 områder, var Jammerland Bugt dog med i en indledende screening. De 6 områder blev udpeget bl.a. på grundlag af kommunal opbakning. På Energistyrelsens hjemmeside www.ens.dk/undergrund-forsyning/vedvarende-energi/vindkraft-vindmoller/kystnaere-havmollerparke-10 anføres anføres: *"Forud for udpegningen var der gennemført en offentlig høring af screeningsrapporten, og der blev kun medtaget områder, hvor der var kommunal opbakning"* Senest har i juni 2015 været afholdt møde mellem Kalundborg Kommune og Energistyrelsen, hvor Kalundborg Kommune igen har præciseret at Kalundborg Kommune under ingen omstændigheder ønsker en vindmøllepar i Jammerland Bugt.
- Det har aldrig været "åben dør-reglernes" formål eller politikernes forudsætninger, at reglerne skulle anvendes til et kæmpestort projekt som Jammerland Bugt. Vil Udvalget passivt se på, at det faktisk sker? Uden at tage ansvar for miljøet?
- Hvis det er politikernes holdning, at tilladelse til forundersøgelse *politisk* giver nogen som helst rettighed eller forventning om etableringstilladelse, hvorfor bliver borgerne så ikke hørt i forbindelse med, at der gives tilladelse til forundersøgelse? Det er Folketingets ansvar at sikre en demokratisk proces og sikre borgernes retssikkerhed.
- Af pressemeddelelse fra Energistyrelsen af 25. november 2015 fremgår det, at ministeren vil have vedtaget ændrede regler for åben dør projekter. En af ændringerne er, at der vil blive stillet fremdriftskrav, der skal sikre, at projekter, der allerede er i proces,

bliver mødt med løbende tidsfrister. Det vil give hurtigere afklaring for kommuner og borgere, der kan blive berørt af en vindmøllepark under åben-dør-ordningen.

Som en del af den proces har Energistyrelsen i pressemeddelelse af 12. februar 2016 (se link: <http://www.ens.dk/info/nyheder/nyhedsarkiv/skaerpede-fremdriftskrav-aaben-doer-ansoegninger-havvindmoeller-0>) meldt ud, at alle ansøgere af de såkaldte åben-dør-projekter er orienteret om, at der fra den 12. februar 2016 fremsættes fremdriftskrav til nye projekter og de projekter, som de allerede har sendt til Energistyrelsen. De skærpede fremdriftskrav vil minimere langvarige arealreservationer, og de vil begrænse borgernes usikkerhed om, hvorvidt der kommer en havvindmøllepark i deres lokalområde, hvilket er i overensstemmelse med ministerens intentioner.

Energistyrelsen har i samme pressemeddelelse meddelt, at med kravene begrænses projekterne til de projekter, hvor projektudvikler har reelle intentioner om at opføre en havvindmøllepark inden for en begrænset tidsramme. Hvis projektudviklerne ønsker at opretholde deres ansøgning, skal de sikre, at projektet skrider planmæssigt frem i alle stadier. I den kommende tid vil Energistyrelsen kontakte alle ansøgere med henblik på at afklare den videre proces for netop deres ansøgning. Da European Energy har afleveret deres VVM-undersøgelse, ligger ansvaret nu i Energistyrelsen.

Vi kan nu læse i pressen, at European Energy har den opfattelse, at Energistyrelsen kan komme til at bruge 2-3 år på at få udfærdiget den endelige VVM-rapport. Artikel fra Nordvestnyt 05.03.16 vedlægges. Samtidig kan vi læse på Energistrelsens hjemmeside, at VVM rapporten forventes klar til myndighedshøring i foråret 2016 og offentlig høring i sommeren 2016. European Energy har senest i Nordvestnyt 18.04.16 gentaget, at der kan gå år før endelig VVM-rapport foreligger. Artikel fra Nordvestnyt 18.04.16 vedlægges. Det skaber en kæmpe frustration blandt de berørte borgere, og det er totalt i modstrid med ministerens intentioner, hvis det forholder sig sådan, at Energistyrelsen nu skal bruge flere år på at færdiggøre sagen. Vi er meget usikre på, om det virkelig kan forholde sig sådan, at Energistyrelsen har meddelt European Energy, at sagsbehandlingen vil tage 2-3 år.

Vil udvalget og ministeren acceptere, at denne meget alvorlige sag trækker i langdrag ?

- Akademirådet, som er Statens rådgiver, har i åbent brev af 4. september 2015 til bl.a. ministeren i skarpe vendinger udtrykt modstand overfor projektet. Bl.a. anføres følgende:
*"Forløbet omkring Jammerland Bugt er en demonstration af, hvordan demokratiet **ikke** er en reel medspiller i planlægningen, da de statslige planer for udbygning med havvindmøller foregår med en **monumental mangel på æstetiske samfundshensyn og respekt for vores fælles landskabsværdier**".*

Vil Udvalget forholde sig passivt overfor Statens egen rådgivers holdning til projektet?

- Danmarks Naturfredningsforening meddeler officielt at være imod ”åben-dør”-projekter.

Vi frygter på grundlag af ministerens seneste udtalelser, at Kalundborg Kommunes kommende høringssvar ikke vil blive tillagt væsentlig betydning. Det vil være forkert juridisk og politisk. Ministeren har mulighed for at hindre det sker. Ministeren kan lovligt nu tilbagekalde delegation af beslutningskompetencen fra Energistyrelsen og sikre, at der ikke gives etableringstilladelse til vindmøllepark i henhold til åben-dør reglerne, større end nogen af de offentligt udbudte områder, uden at der tages samme hensyn til miljø og borgere, som ved offentligt udbudte vindmølleparker.

Ved nærværende skrivelse orienteres Folketingets Klima-, Energi- og Bygningsudvalg om de emner, som ønskes behandlet på deputationsbesøg den 12. maj 2016. Udover mig selv, vil arkitekt, adjunkt professor Lene Tranberg og tidligere chief specialist Vestas Jens Rønnemoes Pedersen deltage.

Med venlig hilsen

Brian Hebel Andersen

bha@advokatfirmaet-svensen.dk

Bilag:

1. Responsum vedrørende retten til etableringstilladelse i forlængelse af forundersøgelsestilladelse. Professor, cand.jur. & Ph.D. Bent Ole Gram Mortensen.
2. Artikel ”Lang udsigt for møller i Jammerland Bugt”. Nordvestnyt 05.03.2016.
3. Artikel ”El-pris stopper Jammerland-vindmølleparken”. Nordvestnyt 18.04.2016.